

Κοινή επιστολή προς:

Υπουργό Μετανάστευσης και Ασύλου, κ. Νότη Μηταράκη

Επίτροπο Ευρώπης για ζητήματα Μετανάστευσης και Εσωτερικών Υποθέσεων, κα Ίβνα Johansson

Αντιπρόεδρο της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, Υπεύθυνο για τον Ευρωπαϊκό Τρόπο Ζωής, κ. Μαργαρίτη Σχοινά

Οι παρακάτω υπογράφουσες οργανώσεις εκφράζουμε τη σοβαρή μας ανησυχία για τις επικείμενες εξώσεις τουλάχιστον 8.300 αναγνωρισμένων προσφύγων από τα προγράμματα φιλοξενίας και παροχής οικονομικής βοήθειας στην Ελλάδα, που είναι προγραμματισμένες για το τέλος Μαΐου 2020. Ένας σημαντικός αριθμός από αυτούς τους ανθρώπους, στην πλειονότητά τους οικογένειες με παιδιά, αντιμετωπίζουν αυξημένο κίνδυνο να βρεθούν σε κατάσταση αστεγίας εν τω μέσω της πανδημίας.

Οι πρόσφυγες που έχουν λάβει διεθνή προστασία πιέζονται να εκκενώσουν τα διαμερίσματα που φιλοξενούν ευάλωτους στο πλαίσιο του προγράμματος Στήριξης Έκτακτης Ανάγκης για την Ένταξη και τη Στέγαση (ESTIA), τα ξενοδοχεία στο πλαίσιο του προγράμματος Προσωρινού Καταφυγίου και Προστασίας για τους πιο ευάλωτους Μετανάστες στην Ελλάδα (FILOXENIA), τα Κέντρα Υποδοχής και Ταυτοποίησης (Κ.Υ.Τ.) και τα προσφυγικά καμπ. Σχεδόν ταυτόχρονα, θα σταματήσει η παροχή οικονομικής βοήθειας, με τη μορφή κάρτας μετρητών, που έχει εφαρμοστεί και υποστηριχθεί από την Ε.Ε.. Αυτά τα επερχόμενα μέτρα θα επηρεάσουν την επιβίωση τουλάχιστον 4.800 ατόμων, που θα πρέπει να εγκαταλείψουν τις δυνατότητες διαμονής του προγράμματος ESTIA, 3.500 ατόμων, που πρέπει να εγκαταλείψουν τα Κ.Υ.Τ. και τις εγκαταστάσεις φιλοξενίας, καθώς και 1.200 προσφύγων, που στεγάζονται αυτόνομα και λαμβάνουν υποστήριξη σε μετρητά.

Το Πρόγραμμα Ελληνικής Ένταξης για Δικαιούχους του Διεθνούς Προγράμματος Προστασίας (HELIOS) παρέχει μαθήματα ένταξης και συμβάλλει στο κόστος ενοικίασης -έως και δώδεκα μήνες κατ' ανώτατο όριο- για όσους πρέπει να εγκαταλείψουν τη διαμονή τους. Στην πράξη, από τα 8.752 άτομα που έχουν εγγραφεί στο πρόγραμμα HELIOS, μόνο 1.590 άτομα λαμβάνουν επιδοτήσεις ενοικίασης.¹ Το 82% των ατόμων που εγγράφηκαν στο HELIOS από το 2019 δεν λαμβάνουν ακόμη επιδοτήσεις ενοικίασης. Για να επωφεληθούν από το πρόγραμμα HELIOS, οι δικαιούχοι πρέπει να έχουν υψηλό επίπεδο ανεξαρτησίας και αυτάρκειας. Οι δικαιούχοι πρέπει να είναι κάτοχοι ΑΦΜ, τραπεζικού λογαριασμού και σύμβασης ενοικίασης για να λάβουν υποστήριξη από το πρόγραμμα HELIOS. Καθώς το ελληνικό γραφειοκρατικό σύστημα είναι ούτως ή άλλως δαιδαλώδες και είναι σαφές ότι χρειάζεται διπλή προσπάθεια για να ανταπεξέλθουν οι μη ομιλούντες Ελληνικά, οι άνθρωποι αντιμετωπίζουν τεράστιες προκλήσεις στην εύρεση καταλύματος και την πληρωμή προκαταβολών, ώστε στη συνέχεια να εγγραφούν στο HELIOS. Εκτός από το πρόγραμμα HELIOS, το οποίο αφορά μόνο αναγνωρισμένους πρόσφυγες, εκτός από μερικές κατακερματισμένες πρωτοβουλίες Δήμων και Οργανώσεων της κοινωνίας πολιτών, δεν υπάρχει άλλη εναλλακτική κοινωνική υποστήριξη, ειδικά στο στάδιο της υποδοχής, το οποίο στην Ελλάδα μπορεί να διαρκέσει έως και τρία χρόνια.

¹ IOM, 'HELIOS Factsheet 16/7/2019 - 22/05/2020'

Η πανδημία COVID-19 επηρέασε όλες και όλους στην Ελλάδα, αλλά οι περιορισμοί στην κυκλοφορία και τα μέτρα για τη διακοπή της εξάπλωσής της έχουν επηρεάσει δυσανάλογα τον πληθυσμό που καλείται τώρα να εγκαταλείψει τις παροχές στέγασης. Ο εγκλεισμός σήμαινε επίσης ότι οι άνθρωποι δεν είχαν τη δυνατότητα να αναζητήσουν εναλλακτικές στέγασης, να βρουν εργασία ή να κανονίσουν τις απαραίτητες προϋποθέσεις, ώστε να ενταχθούν στο πρόγραμμα HELIOS. Ακόμα και σήμερα που οι περιορισμοί αίρονται σιγά σιγά σε ολόκληρη την Ελλάδα, η ζωή απέχει πολύ από το να επιστρέψει σε φυσιολογικό πλαίσιο, ειδικά για όσους βρίσκονται στα Κέντρα Υποδοχής και Ταυτοποίησης στα νησιά του Αιγαίου και στις εγκαταστάσεις φιλοξενίας στη Ριτσώνα, τη Μαλακάσα και το Κουτσόχερο, όπου οι περιορισμοί στην κυκλοφορία παρατείνονται έως τις 7 Ιουνίου 2020.

Τουλάχιστον 8.300 άτομα πρέπει να εγκαταλείψουν τη διαμονή τους έως τα τέλη Μαΐου και μόνο σε ένα μικρό ποσοστό παρέχεται ολοκληρωμένη υποστήριξη (συμπεριλαμβανομένων των επιδοτήσεων ενοικίασης) μέσω του προγράμματος HELIOS. Η κατάσταση επιδεινώνεται από το γεγονός ότι οι άνθρωποι χάνουν σχεδόν ταυτόχρονα και τη βοήθεια σε μετρητά από το πρόγραμμα βοήθειας με κάρτες μετρητών. Αν και τα προγράμματα ESTIA και HELIOS χρηματοδοτούνται από την Γενική Διεύθυνση Μετανάστευσης και Εσωτερικών Υποθέσεων της Ε.Ε. (DG Home) και υλοποιούνται από το Υπουργείο Μετανάστευσης και Ασύλου της Ελλάδας, δεν υπάρχει σύνδεση μεταξύ τους, ώστε να διευκολυνθεί η μετάβαση των αρμοδιοτήτων. Ως αποτέλεσμα, ένας σημαντικός αριθμός ευάλωτων ατόμων θα μείνει χωρίς καμία υποστήριξη ή προοπτική ένταξης και θα πρέπει να αντιμετωπίσουν σοβαρά αυξημένο κίνδυνο να μείνουν άστεγοι. Τα γραφειοκρατικά εμπόδια αφήνουν πολλούς από αυτούς τους ανθρώπους χωρίς ΑΦΜ ή/και τραπεζικό λογαριασμό, δύο απαραίτητες προϋποθέσεις για να βρουν δουλειά ή να νοικιάσουν ένα διαμέρισμα. Σύμφωνα με στοιχεία της Ύπατης Αρμοστείας των Ηνωμένων Εθνών για τους Πρόσφυγες (UNHCR), μόνο το 7% των αναγνωρισμένων προσφύγων στο πρόγραμμα ESTIA έχει τραπεζικό λογαριασμό και το 75% έχει ΑΦΜ.² Σα να μην έφταναν όλα αυτά η πανδημία COVID-19 κατέστησε αδύνατο για τους ανθρώπους να βρουν εργασία, εναλλακτικές στέγασης ή να τακτοποιήσουν τα έγγραφα που χρειάζονται για την ένταξή τους στο πρόγραμμα HELIOS.

Επομένως, σας ζητάμε επειγόντως:

- Να παραταθεί μετά τα τέλη Μαΐου η προθεσμία εξόδου από τα προγράμματα ESTIA, FILOXENIA, τα Κ.Υ.Τ. και τα προσφυγικά καμπ, έτσι ώστε οι άνθρωποι να έχουν επαρκή χρόνο για να βρουν εναλλακτικά καταλύματα, να αναζητήσουν εργασία και να εγγραφούν πλήρως στο πρόγραμμα ένταξης HELIOS μετά και από τα περιοριστικά μέτρα που έχουν ληφθεί από τις 13 Μαρτίου 2020. Κανείς δεν πρέπει να αντιμετωπίσει τον κίνδυνο της έλλειψης στέγης εν τω μέσω μιας συνεχιζόμενης παγκόσμιας πανδημίας.
- Να παραταθεί η μηνιαία οικονομική στήριξη, στο πλαίσιο της Ε.Ε. που εφαρμόζεται (και υποστηρίζεται) από το πρόγραμμα βοήθειας με κάρτες μετρητών, για όσους χρειάζεται να εγκαταλείψουν την παροχή στέγης και αντιμετωπίζουν τον κίνδυνο αστεγίας.
- Να συμπεριληφθούν επιπροσθέτως και οι ηλικιωμένοι, τα άτομα με σοβαρά ιατρικά προβλήματα και οι μονογονεϊκές οικογένειες, στην παράταση της εξόδου από την παροχή στέγασης, μαζί με εκείνους που έχουν ήδη θεωρηθεί εξαιρετικά ευάλωτοι, όπως οι γυναίκες κατά την τελευταία περίοδο της εγκυμοσύνης τους και οι γυναίκες με εγκυμοσύνες υψηλού κινδύνου.

² UNHCR, 'Greece Fact Sheet 1-31 March 2020' - [source](#)

- Να δημιουργηθεί γέφυρα ανάμεσα στο πρόγραμμα ESTIA -και σε άλλα καταλύματα υποδοχής- με το πρόγραμμα HELIOS και να περιλαμβάνονται επίσης άτομα που διαμένουν αυτόνομα. Επί του παρόντος, οι άνθρωποι που διαμένουν αυτόνομα δεν μπορούν να εγγραφούν στο πρόγραμμα HELIOS, παρόλο που εξακολουθούν να χρειάζονται υποστήριξη ένταξης και οικονομική βοήθεια μετά τον χαρακτηρισμό τους ως άτομα που δικαιούνται διεθνή προστασία.
- Να αρθούν οι γραφειοκρατικοί φραγμοί, ώστε όλοι οι αιτούντες άσυλο να έχουν πρόσβαση σε όλα τα νομικά έγγραφα που δικαιούνται, όπως αριθμό κοινωνικής ασφάλισης, αριθμό φορολογικού μητρώου και τραπεζικό λογαριασμό. Με αυτόν τον τρόπο οι άνθρωποι θα μπορούν να αναζητήσουν εργασία και στέγαση για να είναι εγγυημένο το δικαίωμά τους σε στέγη.³
- Να υπάρξει επεξεργασία συνεκτικής και μακροπρόθεσμης στρατηγικής για την ένταξη και τη στέγαση, καθώς η πρόσφατη νομοθεσία απαιτεί από τους πρόσφατα αναγνωρισμένους πρόσφυγες να εγκαταλείψουν τη διαμονή τους εντός 30 ημερών αντί για έξι μήνες, μειώνοντας σημαντικά τον χρόνο προετοιμασίας των ανθρώπων προς τη μετάβαση στην αυτονομία.

Παραμένουμε στη διάθεση σας για οποιαδήποτε πληροφορία ή διευκρίνιση.

Υπογράφουν:

A Drop in the Ocean

Action for Education

ANTIGONE - Information and Documentation Centre on Racism, Ecology, Peace and Non Violence

ARSIS – Association for the Social Support of Youth

Bridge2

CHEERing: Center for Health Equity, Education and Research International Group

Cribs International

Danish Refugee Council (DRC)

DIOTIMA Centre

ECHO100PLUS

Ecological Movement of Thessaloniki

Equal Rights Beyond Borders

Fair Planet

FENIX Humanitarian Legal Aid

foodKIND

Free Movement Skateboarding UK

Glocal Roots

Greek Helsinki Monitor

Greek Housing Network

Hellenic League for Human Rights

Help Refugees / Choose Love

HIAS Greece - HIAS Ελλάδος

Higher Incubator Giving Growth and Sustainability-HIGGS

Humanity Now / Direct Refugee Relief USA

HumanRights360

Humans for Humans

³ Human Rights Council, 'Guidelines for the Implementation of the Right to Adequate Housing' (26 December 2019) UN Doc A/HRC/43/43 - [source](#)

I AM YOU
Intereuropean Human Aid Association
International Rescue Committee (IRC)
INTERSOS Hellas
INTERSOS Organizzazione Umanitaria
InterVolve
Jesuit Refugee Service Greece (JRS Greece)
Legal Centre Lesbos
Lighthouse Relief (LHR)
Melissa: Network of Migrant Women in Greece
MIGREUROP
Migreurop
Mobile Info Team
Network for Children's Rights - Δίκτυο για τα Δικαιώματα του Παιδιού
Northern Lights Aid
Omnes
One Happy Family
Pampiraiki Support Initiative for Refugees & Migrants
Project Armonia
Project Elea
ReFOCUS Media Labs
Refugee Legal Support (RLS)
Refugee Trauma Initiative
Refugee Youth Service
Samos Volunteers
ShowerPower Foundation
SolidarityNow
Still I Rise
Symbiosis-School of political studies in Greece, Council of Europe Network of Schools
Terre des hommes Hellas
The Lava Project
Velos Youth
Verein FAIR.
Wave - Thessaloniki
Yoga and Sport For Refugees